

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА,
САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ

Сектор за инспекцијски надзор
Одсек за инспекцијске послове комуналија
БЕОГРАД, Немањина 22-26
Број: службено
Датум: 28.12.2016. године

**СТАЊЕ У ОБЛАСТИ КОМУНАЛНЕ ДЕЛАТНОСТИ НА
ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ У 2016. ГОДИНИ**

Надлежности републичких комуналних инспектора огледа се надзор над спровођењем закона и других прописа непосредним увидом у важеће опште и појединачне акте, евиденцију и другу документацију, вршећи преглед пословних просторија, објеката и постројења и уређаја јединице локалне самоуправе и вршиоца комуналне делатности.

Инспектори су вршили надзор над применом закона и других прописа из области комуналне делатности. Комуналне делатности у смислу овог закона су делатности пружања комуналних услуга од значаја за остварење животних потреба физичких и правних лица код којих је јединица локалне самоуправе дужна да створи услове за обезбеђење одговарајућег квалитета, обима, доступности и континуитета.

Рад инспекције за комуналне делатности је прилагођен и у потпуности усклађен са одредбама Закона о инспекцијском надзору. Измене у инспекцијском надзору инспектора за комуналне делатности усклађене су са законом о инспекцијском надзору, а огледају се су:

- израда планова инспекцијског надзора;
- процена ризика;
- организација превентивног деловања;
- израда и припрема контролних листа инспекције;
- израда образаца записника, налога, решења и др. у складу са Законом;
- издавање налога за инспекцијски надзор;
- начин поступања према странкама у поступку, у смислу обавештења, начина вођења инспекцијског поступка, права и дужности странки у поступку и друго и
- вођење евиденције о инспекцијском надзору;
- израда извештаја о раду и стручна усавршавања за примену Закона.

Републичка комунална инспекција у складу са чланом 44. тачка 1.-17. Закона о комуналним делатностима ("Службени гласник РС", број 36/15), даје извештај о извршеним инспекцијским надзорима за 2016. годину.

1. Број спречених или битно умањених вероватних настанка штетних последица по законима заштићена добра, права и интересе (превентивно деловање инспекције)

У току 2016. године, комунални инспектори, вршили су редовне инспекцијске надзоре над радом јединица локалних самоуправа, односно над обављањем комуналним делатностима у јединицама локалне самоуправе и то за:

- **Комунална делатност снабдевање водом за пиће**, током редовних инспекцијских надзора утврђено је да у 90% јединица локалне самоуправе постоји неускалађеност са чланом 5. Закона о комуналним делатностима. Готово у свим јединицама локалне самоуправе имају основана јавна комунална предузећа којима је поверено обављање прве две комуналне делатности. Међутим у већини случајева јавна комунална предузећа комуналну делатност снабдевање водом за пиће обављају у ужем градском - општинском језгру. У осталим околним насељима, где постоји изграђена водоводна мрежа, том водоводном мрежом не управљају јавна комунална предузећа **већ управљају месне заједнице, групе грађана, водне задруге, режијски одбори... што је у супротности са Законом.** Републичка инспекција за комуналне делатности донела је решења којима је јединицама локалне самоуправе наложено да обављање комуналне делатности снабдевање водом за пиће врше правна лица која испуњавају услове по члану 5. Закона, као и закључаке о продужењу рокова којима су давани рокови за усклађивање Закона.
- **Комунална делатност пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода**, утврђено је да већина локалних самоуправа обавља само део ове комуналне делатности и то само у градском језгру где постоји изграђена канализациона мрежа, док на осталом делу територије не постоји изграђена канализациона мрежа већ се отпадне воде и фекалије сакупљају у септичким јамама. Такође, још увек постоје ЈЛС у којима уопште и не постоји изграђена канализациона мрежа. Системи за третман и пречишћавање отпадних вода, готово да и не постоје, односно ови системи постоје само у неколико ЈЛС док се у осталим ЈЛС, отпадне воде директно изливају у реципијент (реке) без икаквог пречишћавања. Такође, велики проблем представља и непостојање пројеката у ЈЛС за изградњу не само канализационе мреже већ и за системе за пречишћавање.
- **Комунална делатност управљање комуналним отпадом**, обухвата сакупљање комуналног отпада, његово одвожење, третман и безбедно одлагање укључујући управљање, одржавање, санирање и затварање депонија, као и селекција секундарних сировина и одржавање, њихово складиштење и третман. У већини јединица локалне самоуправе успостављен је систем организованог скупљања и одвожење смећа. Наиме, 90% ЈЛС има велики проблем са нелегалним депонијама, односно сметлиштима на које одлажу комунални отпад. Регионалне депоније су изграђене у следећим ЈЛС: Лапову, Ужицу, Кикинди, Панчеву, Сремској Митровици, Јагодини, Лесковцу, Пироту и Врању, ове побројане регионалне депоније користи 46 ЈЛС, а остале ЈЛС (око 100) и даље има проблем са одлагањем отпада, односно комуналну делатност управљање комуналним отпадом не обавља у потпуности у складу са Законом о комуналним делатностима.
- **Комунална делатност димничарске услуге**, готово да се не обављају у већини ЈЛС, јер у Републици Србији има веома мало предузећа која се баве овом делатношћу. Наложено је ЈЛС да се ова комунална делатност обавља нарочито у зимског периода, а све због чешћих пожара неисправних димоводних објектата и вентилационих канала и уређаја које треба редовно одржавати.
- Што се тиче осталих комуналних делатности (производња, дистрибуција и снабдевање топлотном енергијом, градски и приградски превоз путника, управљање гробљима, управљање јавним паркиралиштима, обезбеђење јавног осветљења, управљање пијацама, одржавање улица и путева, одржавање чистоће на површинама јабне намене, одржавање јавних зелених површина, димничарске услуге и делатност зоохигијене), у току саветодавних посета код

ЈЛС, дате су препоруке за разраду општинских аката за сваку од ових комуналних делатности, како би се увео ред у комуналној области.

- Законом о комуналним делатностима прописано је да Скупштина ЈЛС својим одлукама прописује начин обављања комуналне делатности, као и општа и посебна права и обавезе вршилаца комуналне делатности и корисника услуга на својој територији, укључујући и начин плаћања цене комуналне услуге, начин вршења контроле коришћења и наплате комуналне услуге и овлашћења вршиоца комуналне делатности у вршењу контроле и мере које су контролори овлашћени да предузимају. На основу извршених инспекцијских надзора инспектори су констатовали да мали број општина има одлуке које су усклађене са Законом о комуналним делатностима, велики број општина има одлуке које су апсолутно неусклађене са Законом о комуналним делатностима, а неколицина ЈЛС чак и нема донесене одлуке, те је на основу свега јединицама локалне самоуправе је наложено да у одређеном року ускладе своја акта са Законом о комуналним делатностима.

2. Обавештавање јавности, пружање стручне и саветодавне подршке надзираним субјектима или лицима која остварују одређена права у надзираним субјектима или у вези надзираним субјектима, укључујући издавања аката о примени прописа и службене саветодавне посете, превентивним инспекцијским надзорима и другим активностима усмереним ка подстицању и подржавању законитости и безбедности пословања и другим прописима заштићена добра, права и интересе, са подацима о броју и облицима ових активности у кругу лица обухваћених тим активностима (превентивно деловање инспекције).

У току инспекцијских надзора у ЈЛС, инспектори су вршили прегледе у присуству представника јавних предузећа и то за снабдевање водом за пиће, као и представника управљање комуналним отпадом. У току надзора уочени су недостаци код јавних комуналних предузећа, односно јединице локалне самоуправе могу да повере вршење комуналних делатности привредном друштву, предузетнику или другом привредном субјекту на основу одлуке скупштине јединице локалне самоуправе о начину обављања комуналне делатности и уговора о поверавању. Инспектори су редовно указивали на уочене пропусте и недостатке и на основу њих, покретали ванредне инспекцијске надзоре и налагале мере за отклањање уочених неправилности и недостатака. Такође, инспектори су давали стручне подршку кроз саветодавне посете јединицама локалне самоуправе као и вршиоцима комуналних услуга.

3. Ниво усклађености пословања и поступања надзираних субјеката са законом и другим прописом, који се мери помоћу контролних листа.

У поступку инспекцијског надзора и провером контролних листа извршено је 10 редовних инспекцијских надзора надзираних субјеката – ЈЛС (један надзирани субјеката обављање комуналне делатности снабдевање водом за пиће; пет контрола управљањем комуналним отпадом и четири надзирана субјекта обављања свих комуналним делатностима која су обухваћена законом о комуналним делатностима). На основу извршених провера контролних листа процењен је средњи ризик исконтролисаних надзираних субјеката.

4. Броју откривених и отклоњених или битно умањених насталих штетних последица по закону заштићена добра, права и интересе (корективно деловање инспекције).

У извештајном периоду, 2016. година, 6 комуналних инспектора, извршили су 104 редовних и 88 ванредна инспекцијска прегледа у јединицама локалне самоуправе над спровођењем закона и других прописа непосредним увидом у важеће опште и појединачне акте, евиденцију и другу документацију, над радом јединица локалних самоуправа, односно над обављањем комуналним делатности у јединицама локалне самоуправе, након чега је донето 130 записника и 93 решења којима су јединицама локалне самоуправе наложене мере предвиђене Законом о комуналним делатностима за исправљање утврђених неправилности, сачињено је 631 дописа (налога) у коме се захтева достава података, усклађени са Законом о комуналним делатностима и 91 службених белешки. У 691 остала поступања сврстан је надзор у општинским односно градским управама у циљу провере навода по представкама грађана, као и провера наложених мера из раније сачињених записника.

5. Броју нерегистрованих субјеката и мерама спроведеним према њима.

Ова инспекција није вршила инспекцијски надзор нерегистрованих субјеката, јер су сви субјекти регистровани за делатност коју обављају.

6. Мерама предузетим ради уједначавања праксе инспекцијског надзора и њиховом дејству

Уједначена пракса инспекцијског надзора на територији Републике Србије (без Косова и Метохије), и њиховом дејству у јединицама локалне самоуправе обављани су по усвојеном плану рада, редовним издавањем налога од стране шефа одсека за комуналне делатности, редовним састанцима и присуству представника вршиоца комуналних делатности у јединицама локалне самоуправе.

7. Остварењу плана и ваљаности планирања инспекцијског надзора, нарочито у односу редовних и ванредних инспекцијских надзора, броју редовних инспекцијских надзора који нису извршени и разлозима за то, као и броју допунских налога за инспекцијски надзор.

Редовни инспекцијски надзори су извршени углавном по усвојеном плану, такође рад инспектора се заснивао и на ванредним инспекцијским надзорима и планираним саветодавним посетама.

8. Нивоу координације инспекцијског надзора са инспекцијским надзором кога врше друге инспекције

Инспекцијски надзор комуналних инспектора, везан је за рад других инспекција, Планом Координационе комисије Владе - Радне групе за заштиту природних ресурса, извршени су заједнички инспекцијски прегледи Одељења санитарне инспекције контрола услова за обављање комуналне делатности снабдевање водом за пиће, као и заједничке службене саветодавне посете Републичком инспекцијом животне средине у ЈЛС, обављање комуналне делатности и контроле одлагања комуналног отпада на постојећим несанитарним депонијама – сметлиштима којима управљају комунална предузећа.

9. Материјалним, техничким и кадровским ресурсима које је инспекција користила у вршењу инспекцијског надзора и мерама предузетим у циљу делотворне употребе ресурса инспекције и резултатима предузетих мера

У вршењу инспекцијског надзора у току 2016. године, републички инспектори за комуналне делатности користили су лаптоп рачунаре. Поред компјутерске опреме инспекција је користила 2 службена возила, наиме, комунални инспектори са седиштем у Сремској Митровици и Лесковцу не поседују службено возило већ користе службена возила са колегама из других инспекција. Премда поменута 2 инспектора покривају 13 округа на територији Републике Србије (укупно 82

јединице локалне самоуправе). Обзиром да смо често вршили инспекцијске надзоре у јединицама локалне самоуправе, тешко смо се ускладили са колегама који такође имају много инспекцијских контрола. Потребно је у будућности предвидети бар још два инспектора за вршење инспекцијског надзора и три возила која би задужила комунална инспекција.

10. Придржавању рокова прописаних за поступање инспекције

Придржавање рокова прописаних за поступање инспекције је у складу са Законом о инспекцијском надзору, налогом за инспекцијски надзор, планом инспекцијског надзора и степеном ризика који је одређен контролним листама.

11. Законитости управних аката донетих у инспекцијском надзору (број другостепених поступака, њихов исход, број покренутих управних спорова и њихов исход

У току 2016. године, комунални инспектори нису имали жалбу на донета решења.

12. Поступање у решавању притужби на рад инспекције, са исходом тог поступања, уз посебно истицање броја поднетих притужби и области рада на које су се односиле

У току 2016. године, на поступање инспектора, притужбе су поднела два физичка лица, притужбе се односе на неправилан рад јединица локалне управе у вези снабдевања воде за пиће и управљање комуналним отпадом. По наведеним представкама поступано је у складу са Законом о комуналним делатностима.

13. Обукама и другим облицима стручног усавршавања инспектора, односно службеника овлашћених за вршење инспекцијског надзора, са бројем тих обука и других облика стручног усавршавања и бројем инспектора, односно службеника овлашћених за вршење инспекцијског надзора који су похађали те обуке и друге облике стручног усавршавања

Инспектори су похађали више курсева из области примене Закона о инспекцијском надзору. Присуствовали су на обуци тренинг за тренере "закон о инспекцијском надзору", као и присуство обуци у вези доношења имене и допуне Закона о општем управном поступку.

14. Иницијатива за измене и допуне закона и других прописа

Инспектори су радили на предлозима о изменама и допунама Закона о комуналним делатностима.

15. Мерама и проверама предузетим у циљу потпуности и ажурности података у информационом систему

Инспектори су у току редовног рада радили измене и ажурирање података о комуналним делатностима у јединицама локалне самоуправе.

16. Стању у области извршавања поверених послова инспекцијског надзора

Инспекцијски надзор над спровођењем одредаба Закона о комуналним делатностима и републичких прописа донетих на основу овог закона, као и прописа јединице локалне самоуправе донетих на основу овог закона врши јединица локалне самоуправе, преко општинских, односно градских комуналних инспектора.

17. Исходима поступања правосудних органа по захтевима за покретање прекршајног поступка, пријавама за привредни преступ и кривичним пријавама које је поднела инспекција

У 2016. години, републичка комунална инспекција није покретала прекршајне пријаве ни пријаве за привредни преступ.

Комунални инспектори у 2017. години, вршиће инспекцијски надзор над извршењем Закона о комуналним делатностима, других закона, прописа и опшрих аката који се односе на обављање комуналних делатностима на територији Републике Србије.

Рад инспектора биће организован према приоритету у раду:

- на предметима по хитном поступку, где су угрожени животи људи, материјална добра. Посебно најважнији аспект рада инспектора представљаће одређивање и предузимање инспекцијских мера на отклањању опасности које могу да изазову недостаци који угрожавају здравље људи и материјална добра;
- на предметима који су условљени роковима и обавезним радом на терену дефинисанм Законом о инспекцијском надзору;
- на предметима који не захтевају теренски рад, а за чије решавање су прописани рокови, у складу са Законом о инспекцијском раду.

Пошто су усвојене измене и допуне Закона о комуналним делатностима надамо се, да ће се што пре донети и подзаконска акта, како би рад инспекције био бољи, а самим тим и примена Закона о комуналним делатностима на терену биће ефикаснија и боља.

Извештај сачинила

Јасминка Гуска, д.и.г.